

Pređiplata van Šibenika
— na tramvajec 3 Kr.
— na pôd godine 6 Kr.

Pređiplata u Šibeniku
sa donašanjem lista u kuću
jednako je kao i van Šibenika

Pojedini broj stoji 6 para.

HRVATSKA RIEČ

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM.

NAŠIM ČITATELJIMA!

Kako smo zadnji put rekli, opetujemo, da će naš list za jedan, dva broja izostati. Uzrok tomu smo već naveli. Treba nam iz Šibenika poći u Split. U svoje doba čemo sve obširno protumačiti. Međutim molimo dopisnike, da do novog napukta šalju svoje dopise u Šibenik. Tako isto i naše predhronjike molimo, da uplate šalju i nadalje ovdje.

Šibenik, 31 Ožujka.

Nesređeni odnosa, koji vladaju u Dalmaciji, iztuči se svaki dan, a nisu možda nikad bili tako očiti, kako su evo u današnjim okolnostima, kad ni jedan politički list ne možemo objelodanjivati više u Šibeniku, nego moramo premeti ga u drži grad.

Potreba, da i Šibenik ima svoj javni glas, potakla nas, da utemeljimo našu „Hrvatsku Rieč“. I mi smo se još potrebi odazvali tako dužno, da je naš glas našao na odobravanju svih nezavisnih Hrvata u našoj zemlji. I kad smo mislili, da je ono, što je najtrudnije, početak, sretno prevaljen, kad smo dokazali, da „Hrvatska Rieč“ ima prava na obstanak i da je upravu potrebita u nešrednjem našim odnosa, dolaze nam sada u susret potežkoće, na koje nismo računali, koje nismo želili. Možda naduđo i borbe, kojih bismo se htjeli klonuti, ali ako nam budu nametnute, ako nam je baš sudjeno da i našgorkiju času izpijemo, mi čemo i to učiniti. Nema sile, koja je kadru zapričeiti put istine i pravice. A istim i pravim mi smo i da sada zastupali, pa čemo i unaprijed.

Ako pogledamo na rad, do sada prevaljen, možemo to mirne duše utvrditi. Na svakom polju našeg javnog života kroz ovu godinu nastojali smo, da izvršimo našu dužnost bez natruke osobnosti i osobnih mržnja ili ambicije.

U našim mjestnim pitanjima nismo gledali nego ono, što je koristno našem gradu, našoj okolici, našem narodu. Čuvali smo svetost občeg dobra, širili smo smisao za jedinstvo. A kao za ovu občinu, tako smo nastojali i za svaki drugi kraj, gdje je god bilo borbe za poštenu administrativnu upravu, da nadvrla što je bolje, što je zdravje, što je pravednije, što je nezavisnije. Tako u Sinju, tako u Neretvi, tako u Imotskoj, tako u Lećevici i svakud, gdje je trebalo.

I u tom Splitu, kamo nam je sudjeno da podjemo, nisu naši stupci nepoznati. U

svakom našem broju bilo je članaka il popisa, koji su nastojali da se ekonomični, družbeni i zadržani odnosi ovoga važnog grada unaprede, kako bi bili na korist cijelom našem narodu.

Dolazimo dakle u Split kao domaći glas, jer je istina, da nam je uviek bila pred očima občna korist, a ne pojedinog mjesta na ustru drugoga. Kampanilizma smo se uviek čuvali, pa čemo i u napriek, a pri tom će nam biti od pomoći svi oni prijatelji u Splitu, koji su nas i do sada podupirali i podržali i savjetom i perom. „Hrvatska Rieč“ biti će i od sada njihova, kao što je i do sada, pa čemo zajedničkim silama jači, a naš rad biti će uspješniji. Naše sile će se na njeki način podvostručiti.

I kao što smo do sada u občini našim pitanjima zaustimali uviek stanovite samu narodno, kao što smo i do sada radili samo za stvar, a ne za osobu, tako čemo i u buduće. Vodi nas svijest, uvjerenje i ljubav slobodni, a ne pojedinim imenom, pa za te nismo niti govorili imena uvezivali, niti se za njima zavodili, niti ih predpostavljali narodnoj misli, narodnim težnjama. Tako ne čemo ni u buduće, „Hrvatska Rieč“ je glasilo svih nezavisnih, a oni koji su do sada davali joj pravca, uložit će i u buduće sve svoje sile kao i do sada, e da ona i unaprijed bude odgovarala načelima do sada zastupanim.

Na ovaj način radeći, mi mislimo da najbolje služimo domovinu, kojoj predapamo i kojoj smo dužni žrtvovati sve, što imamo. Na ovaj način radeći, mislimo da čemo i mi stogđi doprinjeti, da se njozgi pokolenje, koje će raditi i uznaštajati iz svih svojih sile, da se naše nevoljne prilike poprave, poboljsaju, i da se naš narod probudi i organizira, te svrsta u kolo drugih naroda, koji svojom sudbinom sami odlučuju.

Da čemo ovakvo radeći način i utježe u borbam, koje nam predstaje i po sebi se razumije, jer, neocinjavajući od nikoga nikakve nagrade, nikakve poljoprivrede, tražimo nagradu u izpunjavanju svoje otacbeničke dužnosti. Pomoci od nikoga ne pitamo, niti je tražimo, jer znamo da su odnošni u ovom zemlji takovi, da je nami pripušten samo težki teret svih neurednosti, koje vladaju u zemlji. I taj teret, kao i do sada nositi ćemo boreći se do kraja i u borbi ne čemo smaksati, jer smo joj vični i jer smo se za borbu rodili.

Zagreb, 29. Ožujka.

Razpust sabora — novi izbori. Suglasno sa strane opozicije i iz tabora vladinovaca javlja se, da će naš sabor biti razpušten poslije Uskrsa, a do konca lipnja imaju se provesti novi izbori. U zadnje doba ban grof Pejačević često je isao u

Beč, što se dovodi u savez sa razpisom občih saboračkih izbora. Tako evo nas sasme blizu izbornom mezu. Jedno je sigurno, da će izbori biti provedeni u dojakašnju praksi na temelju sadašnjeg izbornog reda, koji je monstrum i za sami magistranski „Osječki jedinstveni“.

Biskup djakonovski. Viest magjarskih novina, da je Nj. Veljanstor u predlog hrv. vlade imenovalo za biskupa u Djakovu opata Dara Ignjata Martince, nar. zastupnika, nije još službeno potvrđeno, ali je to imenovanje sasvim sigurno.

Veliki čupan Rubido nastupio je odulji dočest učlani izstrage povedene rade njegove afere sa gospodnjem Jakopovićem. Ne zna se je li taj dopust nosi demisiju ili je samo za to, da se odlaže rečenje stavarazbi.

Odreka zastupnika Dra Vinkovića na saborškom mandatu, koji je bio prikazan nakon izjava da se sasme povlači sa političkog polja i javnoga rada, potvrđena je po njemu samom.

Taj njegov korak magjarski listovi, pače same službene novine, popratili tako zloradim po njega uvedljivim opazakama, da je odlucio ne pristupiti izvjesnim krugovima takva užita, te je opozivaju svoju odreku na mandatu nar. zastupnika izjavom da obzirom na takvo državljanu magjarsku, baš sada ne odstupa sa javnoga poprišta, nego da će još većom snagom i voljom na njemu ustrajati.

Strajk sidara. Zagrebački radnici zidari zahtijevaju od jednog gradjevnog poduzetnicu, da odustopi jednog radnika, zidara, s kojim su oni imali neke diferencije, a kad na to dotični poduzetnik ne pristope, svi radnici, koji su na radnjama tih poduzetnika radili, dodaće se u strajk. Svi zagrebački gradjevni poduzetnici na strajk radnika odgovorili obustavom rada na svim gradnjama, a istodobno sve uputile gradjevne poduzetnike u cijeloj zemlji, da ne primaju na posao nijednoga strajkaša.

Svi pokupljuju mirnovog suda, da se rieši spor ostdosko bezuspešnima.

Kriza u Ugarskoj.

Važna, vrlo važna je naredba ministra trgovine Vörösa, koja se tiče poštarskog prometa. Osim naputaka radi novina naredjuje ministar, da sudovi, državna radnja odvjetništva i policija imaju pravo tražiti od poštarskog ureda podatke o poštarskim pošiljkama, pismima, depesama, novinama, koje stanovite osobe šalju ili primaju, eventualno i sami streljati takove pošiljke pregledati, u koju svrhu bit će poslati policijski organi. Nadalje je određeno, da o eventualnim zaplenjanim pismama, depesa id, ne smije biti obavješteni ni predstavnik ni adresant.

Time je u Ugarskoj ukinuto pravo listovne tajne i slobodnog poštarskog prometa. Politici vise nisu sigurni, da li će im pismo, ili depesa stignuti na određeno mjesto. Po ovoj naredbi može se izmjeriti kakvi su odnosi nastali. Ministar putarnjih poslova Kristoffy sa svojim absolutističkim mjerama naročito sa nerazumnim ograničenjem slobode štampe i sastajanja osjetljivo je pogodio socijalističku propagandu. Nu socijaliste i organizaciju za konac pramaljevačkih velikih agrarnih strajka. — Iz Beča je dosla na narodni kasino vest, da se ministarsko vijeće izjavilo protiv toga, da se

sada razpiši novi izbori i da je kralj primio na zore ministarstva. U političkim krugovima se kaže, ako vlača u zakonitu roku ne razpiše izbore, da će se koalicija obratiti manifestom na narod, u kojem će precizirati svoje stanovište napravu faktično nastupajućem absolutizmu. — Ugarski ministar pravde Lanyi izjavio je u jednom intervistu, da nije očekivao da bude ukratko i da je potom situacija u svojoj cijelokupnosti nepromjenjena. On je došao u Beč, da razpravi neka juridička pitanja gledje kraljeva manifesta. — Formalna odluka krune nije još pala, ali ova veće više biti od osobite važnosti, jer je izbori odgođeni na neizvještivo vrijeme. — Budapest Hirlap“ piše, da policije nadzire grofe Julija Andrašsy, Alberta Appony i Aladara Zichy. — Upravni odbor koalicije nječao je pod predsjedanjem grofa Andrašsy o političkom položaju, te je naprama svakoj eventualnosti stvorio jednoglasne zaključke.

Carevinsko vjeće.

U srijednici 27. t. m. razpravljalo se o prepredlogu pangermana i slobod. pangermana o posebnom položaju Galicije. Stein i Wolf obrazložuju predlog. Ministar predsjednik Gauths kaže, da predlog potiče iz stranačko političkih motiva i namjera mu je, da Galiciju odseći od carevinskog vjeća. Vladostoji čvrsto na stanovništvo državnog jedinstva Austrije, te će se najvjednije odupriti svim pokusima, da se ovo jedinstvo razredi. One neću podniknijeti, da ujutru prijeti na posebni položaj Galicije. — Sternberg predlaže, da se prešni predlog privrati na debatu. Schönerer kaže, da Niemci moraju tražiti posebni položaj Galicije, jer to je jedino sredstvo za obnovu austrijske vlasti. — Dassinsky predlaže, da se ujutru uvede pangermanski predlog za posebnu Galiciju i izjavlja, da pređe pangermani zauzeti najdužnije stanoviste proti svakoj izbornoj reformi, koja ne bude uvjetovana sa posebnim položajem Galicije. Romanzuk upozoruje na veliku pogibelj, koja bi nastala radi samovolje poljske štahte, kad bi se Galicija stavila u posebni položaj. — Breiter protestira proti posebnom položaju Galicije sve do tole, dok joj se neda garantija, da će sabor biti biran na temelju občeg izbornog prava i dok se ne uvede upravni odnosi. — Dassinsky protestira proti posebnom položaju Galicije i izjavlja, da socialno-demokratska stranka zagovara razvijat svi naroda. Silva Tarouca iztuče da se izborna reforma mora bezuvjetno vezati sa revizijom ustava. On prihvata prešni predlog. — Na to je debata prekinuta. Zaključeno, da glasanje o izbornoj reformi bude imenito i javno.

Herold i drugovi iznesoše prešni predlog za izbor odbora od 48 lica, koji će izraditi reviziju ustava od g. 1867. u smislu da s kraljevinama i zemljama po historičkom pravu i potrebljima dade zakonodavna vlast i potrebljana autonomija. — Nastavljena je i razprava o predlogu za posebni položaj

kraljevstva. — Budući medju ostalim pristupila prednja Opatica i Štitnica splitskoga samostana koludrica sv. Benedikta sa nekim svojim sestrama, na dan porodjenja svete bogorodice i djevice Marije i prikazala nam neko pismo od skoro preminutoga kralja Sonimira njoj podiglieno, na korist ognja manastira glede nekoga kraljevskoga posjeda u mjestu zvanu Lazane, moleći nas, da ona darovnicu podigliena i potvrđena od spomenutoga kraja, buduće ponovno po nama odobrena i pečatom naše kraljevske oblasti za uvek potvrđena i podkiptljena.

„Uzvisti to na znanje, i priguši“ se njihovim molbama, pokrepljeni slijepom našim plemićima, što su pitale, naredili smo da im se dozvoli.“

„Za to potvrđujemo i podkiptljujemo, da spomenut predjel ostane za uveke netaknut i nepovrijeđen na službu prerečenoga samostana zajedno sa zemljistem zvanu Pustica, i to tako, da nitko od naših našnjednika, niti među drugi, bio od većih ili od manjih, po nijedan način ne bude smio protiviti se ovim našim potvrdam i pečatnicama.“

„I kadi se, da Bog učuva, iko usudio ſta protivna učiniti, i prerečenog bojž kuci one zemlje oteti, neka ga stigne srdžba trojnoga i jedinoga Boga, i proklesto tristo i osamnaest svetih otaca, i da bude s Judom u paklu osudjen.“

„Ovo bi pisano kod tvrdje Šibenika u dan gospričenoga blagdanu na znanje slijedećih svjedoka: najprije Lovrinca nadipuskra, Ivana trogirskega biskupa, Petru splitskoga nadipuskra, popu Petru splitčanima, Jakova primorskoga, Ljubomira tepiće, Stresinje bribskoga (zupana) Vime cetinskoga, Dragoslava zagorskoga, Vratine poljickoga, Ozrine dridriškoga, Desimiru ubrusaru, stobrečkoga, Tolimira tepiće, i ostalih naših plemića“.

„U ovoj istoj prigodi, za bojž ljubav s naše strane darovali smo mi mlincu kod Solina, i to tako i „starcu“ (?) koja je naša vlastita, i to sve odobravljem prerečenih svjedoka“.

„Da sve to izvede dali smo malog cetinskog zupanu Visenu“.

Značajno je, što iznedju prisutnih svjedoka ne nalazimo kninskoga biskupa Petra, i to kao chroatensis episcopus et aule regis cancellarius, prem izpravno znademo, da se je njegov neposredni predstnik Grigor bio odrekan biskipje još g. 1085-6.

Zaista se je Grigor odrekao, ne bismo znali kazati, izvestno je samo, da je g. 1089. još živio, da ga Stepan II. u splitskoj listini spominje kao quondam episcopus Chroatiae, i da se je isti Grigor podpisivao kao: olim episcopus.

(Sljedi)

Krunisanje hrvatskog kralja

Stjepana II. u Šibeniku.

Ljubičivo mnenje, da je hrvatski kralj Stjepan II bio okrunjen u Šibeniku nije osamljeno. — To isto bio je rekao prije njegova uvaženi češki slavista i povjesničar J. Saferzik, a poslije „Ljubičica“ Tkalić je bio ovaj u Šibeniku (trogirski biskup, i splitski nadbiskup Lovro, koji i okruni ovde Stjepana.“ Napokon Š. Balenović isto veli u svojoj povjesničarici (str. 71). „Godine 1089 bio Stjepan II okrunjen u Šibeniku od nadbiskupa Lovrinca.“ Nego isti Balenović nadodaje, da se je krunisanje održalo u crkvi svetog Lovre.

Za stalno znademo, da za onih doba u gradu Šibeniku nije obstajala crkva pod tim naslovom (današnji sv. Lovre uz istoimeni Franjevački samostan) sagradjen je stopro god. 1064), pak zato naročno je pomisliši na sv. Lovru u Morinjima kod Šibenika (apud castrum Šibenico), kod koje crkve obstajala je, kako vidjemos, za hrvatskih doba berndiktinska opatija. Da se je ta opatija uzdržala i poslije hrvatskih doba, da je imala svoga mitropolita u crkvi svetog Lovre.

Poslije povelje izdane u Šibeniku od hrvatskoga kralja Petra Krešimira Velikog na Božić god. 1066, koja nam je dovršila u kašnjenju prepisana XII veka, dolazi ona, kralja Stjepana II od g. 1089, koja nam se je srećom sačuvala u izvorniku; vredzi za to, da je ovdje navedeno u prostom prevodu. *

† U Krstu imenu. Ja Stjepan božnjem mloču kralj Hrvata i Dalmatinaca. Ovo sam do pismeno zabilježiti na buduće uspomenu svih sudžavaka našeg kraljevstva.“

„Uzvisti to na znanje, i priguši“ se njihovim molbama, pokrepljeni slijepom našim plemićima, što su pitale, naredili smo da im se dozvoli.“

„Za to potvrđujemo i podkiptljujemo, da spomenut predjel ostane za uveke netaknut i nepovrijeđen na službu prerečenoga samostana zajedno sa zemljistem zvanu Pustica, i to tako, da nitko od naših našnjednika, niti među drugi, bio od većih ili od manjih, po nijedan način ne bude smio protiviti se ovim našim potvrdam i pečatnicama.“

„I kadi se, da Bog učuva, iko usudio ſta protivna učiniti, i prerečenog bojž kuci one zemlje oteti, neka ga stigne srdžba trojnoga i jedinoga Boga, i proklesto tristo i osamnaest svetih otaca, i da bude s Judom u paklu osudjen.“

Galicije. Kramarž izjavljuje, da je predlog paliziranje efekta izborne reforme. Mlađoci traže podpuni preokret sustava i zaštitu svih naroda. Dziedužicki kaže, da je poljski klub za reviziju ustava, ali ne za izključenje Galicije, da se pangermanstvo pomogne. Vasilko je proti predlogu, jer se boji, da će u Galiciji i u Bukovini zapovjedati Poljaci, Rusini i Židovi. Galicija bi se žrtvovala plemstvu. Stižnici će glasovati za predlog. — Glavni govornik contra Stranski, izdiče da ne vjeruje, da će Poljaci ni iz formalnih razloga glasovati za pangermane, od kojih su čeliči političkih uvrja, koji su rade u političkom i u narodnom interesu Slavena. Česti su za automobilnu svu kraljevinu i za reviziju ustava. Dr. Schalk glavni govornik pro, zagovara predlog i apeluje na slogan svih Njemaca. — Nakon nekoliko ljudnih primjedaba, objavljen je imeninom glasovanjem predlog Steinov sa 154 proti 135 glasova, a Wolfov sa 153 proti 143. Pangermani viđu: Abacu Gantsch! — Po tom je predlog za posebni položaj Galicije odljen. Nakon što je Herold obrazložio svoj prešni predlog zaključena je sjednica. Odbor za izbornu reformu izabrao je za predsjednik Marcheta, a podpredsjednicima Ploja i Malfatti.

Pokret u Rusiji.

Rekbi da je promašen politički strijek, određen da uzkrstava blagdan. Mnogobrojna radnička skupština u Moskvi odbila je velikom većinom glasova predlog o strijeku. — U izbornima biranih birača za Dumu ne usetivje radništvo, jer su socijaliste, bojkotirali izbor radi prisušta vojnista.

Konferencija o Maroku.

U jednici redakcionalne komisije polučeno je na temelju američkog posredujućeg predloga sretno rješenje razlike u pitanju nadzora nad marokanskim polječjem. I pitanje bankovnih udjela bit će povoljno rješeno. — Američki delegat predložio je formula, po kojoj će diplomatski zbor u Tangeru pristati na znanje djelatnosti novoustrojene policije uz garantovanje da javnu sigurnost i vanjsku položaju.

U bankovnom pitanju predložena su 3 cenzora za državnu banku, koje imaju staviti Njemacka, Francuzi i Španjolska. Englezki delegat rezervirao se je u zahtjevu jednog cenzora za Englezku, te je pitalo u Londonu instrukcije. Talijanski i austro-ugarski delegati izjavile, da su oni iz želje za brigu o privatnim pregovorima postignut je sporazum delegata o položaju generalnog nadzornika polječje i gledje dočinili članaka polječajnog pravilnika.

NAŠI DOPISI

Odgovor na prizoran. I oper prodana, mješavina — dopisnik iz Sinja u broj 16. „Nar. Lista“ udario na nas svojim prostakim litanjem: da lažemo, da klevetamo, da neština iz mira i zlobi pismo id. Na ne čudimo, mi ne, jer, dobro, kaže naš narod, ako te hrani i časom ga zovi, pa on mora onako pišati i ako protiv svoga osvjeđenčenja.

Kao da je video račune, o potrošku za ribarnicu i da iznose do 15.000 kr., sa pripadnim zemljistom. — Da ne budemo mi ob ovom poceli pretresati na novinama, ostalo, bištevi da je ribarica zapala, od 20 do 30.000 kr., kako je objavljen po Sinju kolovo, kako smo čuli iz usta tolikih većnika i kako su nam kazala dva občinska predsjednika, od kojih je jedan ulazio u radnju kao glavni faktor, biva, da je potrošeno za nju preko 23.000; premda isti sad posle dopisa u „N. L.“ tvrdi da za 19.000. Svakako ovaj prisrednik govor vise nego dopisnik, prisrednik jamiči prvi put za preko 23.000, drugog za 19.000, a dopisnik do 15.000. Dakle, komu da vjerujemo na temelju ovakovih izjava? Najbolji bi se da zovu vanku nepristrani vještaci, jer dopisnikom, racunam ne da jemo važnosti, pa ako oni rekli da se je moglo i kupiti zemljiste i opasat ga zidom i sagraditi toli velebitnu zgradu, za samih 15.000 kr., mi čemo ne samo povuci se pisanjem, nego čemo sami sebi zasuti laž u grlo, priznati da smo lagali. Pa napokon da je, u 15.000 kr., zaštoto prodati za 10.000 i prigoriti drugim? Ne smije se občinskim podmirljati miraz. — O zaslugu osobu, kojoj je ribarica darovana, ne čemo govoriti, samo čemo pripomenuti da i ova darovština kod njega gospode spada među zasluge za podigneće poprsja njihovim gospodaru.

Dobro je i pošteno, da dopisnik „N. L.“ razpravlja gledje vodovoda u Sinju i evakuju mu, kad onako, preko prsta poznaće zakonske parafate; samo bi ga skromno zamoliti da drugi put bolje vidi iz tog teksta vadi spomenute parafate, jer jedno je Državni Zakona List, što izlazi u Beču, a drugo je Pokrajinski List Zakona što izlazi u Zadru, pa onda neka kaže da su ti i ti paragrafi iz Počr. L. Z. a ne iz D. Z. L. Naravna je posljedica, kad ne zna odklone sa parafama, da se ne zna s njima ni služiti. Navodi Sinju o prilog §. 5,

5, 10 i 11, a izpušta §. 1 (P. L. Z. Br. 19 5/VIII, 1892) glasice: „Gdje traje oskudica vode za piće, kuhanje, pranje, napajanje i ostale gospodarstvene svrhe ili gasenje vatre, ter gdje snage pojedinih pomognu. Vasilko je proti predlogu, jer se boji, da će u Galiciji i u Bukovini zapovjedati Poljaci, Rusini i Židovi. Galicija bi se žrtvovala plemstvu. Stižnici će glasovati za predlog. — Glavni govornik contra Stranski, izdiče da ne vjeruje, da će Poljaci ni iz formalnih razloga glasovati za pangermane, od kojih su čeliči političkih uvrja, koji su rade u političkom i u narodnom interesu Slavena. Česti su za automobilnu svu kraljevinu i za reviziju ustava. Dr. Schalk glavni govornik pro, zagovara predlog i apeluje na slogan svih Njemaca. — Nakon nekoliko ljudnih primjedaba, objavljen je imeninom glasovanjem predlog Steinov sa 154 proti 135 glasova, a Wolfov sa 153 proti 143. Pangermani viđu: Abacu Gantsch! — Po tom je predlog za posebni položaj Galicije odljen. Nakon što je Herold obrazložio svoj prešni predlog zaključena je sjednica. Odbor za izbornu reformu izabrao je za predsjednik Marcheta, a podpredsjednicima Ploja i Malfatti.

Ako ti, čitače, ovo nije jasno, molim, javi mi se, da ti ga još zgodnije i urednije prikažem; pa idjem, da ti drugu deliju i nezastitu plijavici opisem; zadača je težka, a moje pero slabot, pa se bojam, da me ne čes razumjeti.

Dakle, drugi je: njeni prezimenom Marko-kivo, glavili ga znali odakle je, pravi i žestoki tolomaš je, bit će iz Zagore, jer hrvatski dobro zbori, a njegov ponasanje zaudara gornjaštinom. Austriji nista ne vjeruje.

I on ima njenu službu: zaviriva magaradu i zube, osudjuje, je li dobar ili nevaljan — u tom se poslu ne bi pobojao Dražen Žaljavića sa Studenaca — komu je brk s jedne strane crn, a s druge zut.

Pregleda goveda, junice, ovce, mačke, a lieči pse. Vele, da je fini, specijalist krmne bolesti. On zna, ako je debo, ubij ga, pa donesi i moj dio; ako je mrša, ne tajnu dražbu, jer tu cene dodje.

Ovo ti je oni, koji vedi i oblađi, a nitko ma ne smije ni pismuti: jer ako mu skrivi, ubit će ti gudinu; ako se potuši, bimbaša s tobom u buzu. A da ga znas i bolje poznas, evo mu slike: visoko-tankovitija stasa, macijev tanko duga brka, zelena oka, čvrsto-brbljiva govor; skita se amo, tam, a u uredu nije samo; ime mu je trči, laži, prevari.

Fina je ovo lija; gdje treba složne razdieliti, ljubice omrzati, poštene obrniti, eti ti njega.

Citaćeš! ako i ovu nakazu nisi shvatio, javider, pa će ljepešom i modernijom formom opisati.

Zbilja, nije sam Croci!

Baćina (Makarsko primorje).

Poslovica narodna vodi: Tko se tuži, sam se ruži. Ma covjek ne zna kud ni kamo od pusta zužima, onih, koje nam vlasti šalju, da o njihovoj volji sve ovisi: ovisiti je obijesti; to što bi covjek rada, da na miru žive i da ga nitko ne zanoveta to, ne te još više napasi, nesreće, dok te u zlo ne obori. — Kod nas te gosp. Pavišić na koga ulomi, zub, ne će ga njegov bić mimoći.

Jedini težak, da je pravedan kô svjetac, on ti je krv, pa ti pjevaj koliko te volja. Da se oslonimo na konkretnu činjenicu. Bogunović Mate pok. Ante čuo se nesto s gosp. Pavišićem pri predaji duhana zbog klasifikacije. — Bogunović dolazio poslije pitati dozvolu, koja mu bila i obećana; kad gosp. Pavišić, da mu se osveti, šalje dve dozvole bratu Bogunoviću Mate, a njemu ne. — Bogunović Mate pošao je pitati za uzrok toj zamarsi, a gosp. Pavišić, gospodar, pa neda. Bogunović, da mu ne ostane utaman zemlja, obrati se sličnim pismom c. k. Uredi Odjukre Duhana u Metkovićima:

„Nisu podpisano pozitani razlozi, s kojih ga je činovnik pri područnoj režiji u Gradec gosp. Pavišić, na dvakrat svjedozvodu zatražen dozvolu za gojnjidu duhanu odstranio, a dozvola mu zanješana; s toga podpisani dok ustanje proti ovakvom postupanju gosp. činovnika, moli taj c. k. Ured Odjukre Duhana, da mu udeli dozvolu, da mu zemljiste ne ostane neobnovljeno. Baćine, 9. ožujka 1906. Mate Bogunović pok. Mate“

Vidjet ćemo, što će na ovo slediti!

DOMAĆE VIESTI

Ljčna vies. U srediu bio je u našem gradu častni zastup. Lovro Borčić, na povratku iz Beča.

„Šibenska Glazba“, dopusti li vremje, udarac će sutra na podne u Občinskom Perivoju.

Tužbe građana. Iz građanstva stižu nam donicnice tužbe protiv postupka mesara. Od kada se udružiše, meso je poskušilo, jer je nestalo utakmice. Protiv ovog nastalo skupodj građanstvo progovrjeće i pita zaštiti.

Tačnost i brzina na pošti. Pred nama je dopisnica, odpremljena dne 17. srpnja o. g. u Rogoznicu. Adresat ju je primio tek jučer, na 30. ožujka. Izpečatana je, našarana, izkrizana kao da je djevica, meso je poskušilo, jer je nestalo utakmice. Protiv ovog nastalo skupodj građanstvo progovrjeće i pita zaštiti.

„Jerusalenne“. Najavljuje dve predstave u mjestnom kazalištu nisu se obdržale, kako se bilo odredilo u četvrtak i petak, već će prva biti u nedjelju, a ne bude li u nedjelju, onda će sigurno biti u ponedjeljak na večer, a druga u utorak.

Izseljivanje. Od 1. ov. m. do danas izseljeno se je iz naše okolice 100 radnih sira. Sve sami mladići i ljudi u najboljoj muzevnoj dobi. Potraje li ovako dalje, ne znamo gdje ćemo svršiti.

Mile nam je čuti, da je ovomjestna Kotarska Gospodarska Zadruga ovim danom podpuna podnijela svoje račune prama vlasti i njezinu poslovnicu u Zadru, a sad bi bilo vremje, da vlasti uredi svoje s ovom koristnom udružom, jer kako čujemo da kdo to zna vrlo dobro podprijednik namještavajući gosp. Tončić, vlasta je pismeno obecavaju svoje podpore, a svoja obecanja nije izpunjavala. Naš narod veli: obecanje dugovanje.

Osudjeni načelnik. Kotarski Sud danas osudio načelnika občine vodičke Šaina na osam dana zatvora promjenjiva u 48 K globe, što je sudu do krova izješće o gg. Roci, Čoriću i Spanji.

Iz Imotskoga nam piše: Od kada Croci ide, Neznam uviek u ognici i nesvestici. Jadni ljuđani listar, što je dočekao, da ga moljci zobju u prasini medju kartušanim glij počiva. Nema više omilj uznorica kraljevskih spola. Nema više lanjskih počiva, sastanova i razgovora. Zaosta pučka prosvjeta! — Ej ogrado Laz: čapate čapila, hладa ne davalca, kad tako bez milosrđa izdaje svoje miliće i prijatelje, koje si kralja svojin debelim dubljem! — A bimbaša? On se sad izpod vraka smije i uživa nad zlom sudbinom koja zadesi blednog Neznam. A dokle Laz: čapate čapila, hladna ne davalca, edu se mje što uhvatilo!

Za glagolicu. Ovih dana izlazi je na latinskom jeziku znamenito djelo na rukama naše glagolice, Knjiga je sastavio Dr. Luka Jelić, profesor u Zadru, a naslov joj je: „Fontes Historici liturgiae glagolito-romane“ (Povijest vrela glagolice krognimskoga obreda). Bit će, kako čujemo, poslana u Rim svim crkvenim dostojanstvenicima, da budu upućeni u historičko pravo našega naroda na ovu povlasticu. U knjizi, koja zahvaljuje 40 araka velikoga formata, učeni je profesor nabroj i najmanje mjesto, gdje se je rabila glagolica od 13-19 veka. To ogromno gradivo raspoređeno je po razdoblju i topografiji biskupija, a na kraju knjige „Index analiticus“ upućuje na svako vrelo i mjesto. Takvo stava, da knjiga sluziti će u Rimu, kao temeljni historički dok svinim omolimbenim i predstavnikom zadnjih godina od naših svećenika i občina. Vrlom spisatelju Jeliću od srca čestitamo na ovakom majstorskom djelu, a našim svećenicima i rođodubima vratio preporučamo, da te knjigu nabave (cena 4 Kr.). Vas dobitak ide na korist Zadarske Crkve i Metoda u Splitu.

Razno iz Splita. Na koncertu hrv. akademika, kojemu se pridružio i naš „Zvonimir“, zjala je praznina kazališta. Pjevajući se odlikovali, ali naša s gospodama ostala kod kuće. Lože su bile prazne, jer koncerat nije bio dakako talijanski, a za hrvatski tko da se osudevi?

Imali smo izlet Engleza. Bilo ih je više stotina. Slabo vreme nije im dopustilo da razgledaju sve po gradu i okolo njega. Sviđio im se u velike polozaj Splita, kupili su mnogo raznih narodnih radnja.

Imali smo i sastanak nekolinice svrhom, da se ustroji „katolička stranka“, kojoj će biti cilj, da brani svećenstvo od napadaja onih, koji ga pod krinkom slobodarstva uzmiju na nišan. Ovo su izazvale nepromišljene uvrede, pa ćemo imati novog i većeg meteža, a sve na štetu naše narodne hrvatske stvari.

„Hrvatska stranka“ izabrala je prvič točkom svog rada ozivotvorenje „Kotarske poljodjelske Zadrage“. Upravni odbor te stranke odlučio je na svojoj sjednici 28. t. m. u večer ustrojiti takvu zadrugu na predlog Mate Jankova. Predsjednik bit će joj starina Milić. — O ovome potanje drug put.

↑ Prof. Anton Nimira premijin je u utorak po podne u Zadru. Bio je za više godina profesor iz predmeta II. skupine na preparandiju u Arbanasima, a u posljednje doba onoj u Kopru. Velik broj današnjih učitelja u pokrajini primit će s velikom žalošću ova pusta vies, jer je pokojnik ljubio svoje pitomce, a i oni njega. Vredan, dobar, iskren i prijazan znoje se je tako ponosan s njima, da su ga občenito morali svi voliti. S njim nestaje još jedno od onih u učiteljstvu popularnih lica, kavka bijahu nezaboravni pokojnici Buzolić, Danilo i Nekić. Vječni mu pokoj!

Imenovan. Dozajnemo iz pouzdana izvora, da je gosp. Stjepan Bulić, koji je od zatoru poljodjelskog zavoda u Gružu obavljao službu putujućeg učitelja u Splitu, imenovan profesorom za poljodjelski zavod u istom gradu. Čestitamo!

Flokiseri povjerenici. Kako nam javljaju iz Beča, rebri da su se napokon naši tutori sklonili imenovati za svaki kator osobitog flokisericnog povjerenika. Bilo je više i vremje.

Iskrcavanje. Od 1. ov. m. do danas izseljeno se je iz naše okolice 100 radnih sira. Sve sami mladići i ljudi u najboljoj muzevnoj dobi. Potraje li ovako dalje, ne znamo gdje ćemo svršiti. Mile nam je čuti, da je ovomjestna Kotarska Gospodarska Zadruga ovim danom podpuna podnijela svoje račune prama vlasti i njezinu poslovnicu u Zadru, a sad bi bilo vremje, da vlasti uredi svoje s ovom koristnom udružom, jer kako čujemo da kdo to zna vrlo dobro podprijednik namještavajući gosp. Tončić, vlasta je pismeno obecavaju svoje podpore, a svoja obecanja nije izpunjavala. Naš narod veli: obecanje dugovanje.

Tračaj za računare seoskih blagajna. Obični obči tečaj za računare seoskih blagajna u pokrajini bit će ove godine u Dubrovniku, a započet će dne 7. svibnja u jutro, a dovršiti dne 14. istog mjeseca. Tko želi na tečaj neka se prijavi. Zemaljski Odbor najkasnije do 20. travnja o. god. Zemaljski Odbor raspisuje za pohodjanje 12 pripomoći od 50 K. svaku koju će biti udijeljene jedino omima, koji budu zasluzivali najveći obzir, a izplatiti će ih se na svrši tečaja, i to po uspješnosti izpitava. Mogu se za učestvovanje u ovom tečaju prijaviti i drugi na vlastite troškove.

Novo mjesto obilaznog učitelja poljodjelstva. Ministarstvo je poljodjelstvu odobrilo da se ustanovi novo mjesto obilaznog učitelja poljodjelstva sa slijedećim kriterijem:

Uredjeni dalmatinski plovidi. Odmah, nakon završetka dogovora o novom ugovoru za pomoći s austrijskim Lloydom, Ministarstvo će trgovine preći na završetak dogovaranja, kojemu je predmetom obezbijedjenje dalmatinskih plovida. Budući da je taj ugovor već utvrđen, jer se je o njemu postigao podpunkt sporazumak, a dalmatinski vlasnici brodova obvezani su na ugovor, radi se u glavnom samo o formalnom završetku, koji je željeti da se s toga odmah izvrši, jer nova država pripomoći, predviđena u ugovoru, koja se ima udjeliti novom podhvatu, zahtjeva zakonodavno odobrenje ugovora. Glavnica novog podhvata, treću koju obvezao se primjeti Lloyd, drži se između 8 i 9 milijuna kruna.

O načinu finansiranja nije se još privatila posljednja valjana odluka. Ali ipak se prečinja dvojnom, da će dalmatinski vlasnici brodova, koji bi imali stupiti u podhvat, biti u stanju da izvedu finansiranje svojim smaganama.

Radičeva izborna reforma koja se prodaje kao djelo Z. O., naišla na obredu nezadovoljstvo. Ona se već može smatrati zakonom. Dalm. zastupnici proučavaju druge izpravke da učine na vladinoj osnovi.

Olimpijske igre u Ateni. Tko želi tim igranu prisustvovati, može se prijaviti ugarskom olimpijskom odboru, za koji pripređuje Cookova agencija, zahvaljujući putovanje od 19. travnja do 11. svibnja.

Prijave, koje se primaju do konca ovog mjeseca, imaju se upravili na ugarc. olimpijski odbor. Budimpešta, Esterhazy ulica 36. Tko se neće vezati na ovolički put, može putovati izravno Lloydovim parobromom do Potosa, koji odlazi u nedjelju dne 15. travnja, te dolazi u četvrtak, dne 19. u Atena. Hrvati ovim igranu neće sudjelovati, jer zahvaljujući vlasti zagrebačkoj, nemaju svojeg narodnog odjeljenja, već bi morali proći pod imenom Ugr, Magjara.

Žito prosto od carine. Kao i predsjasnijih godina, tako je i ove godine na temelju ovlaštenja, sadržano u carinskom cišćenu, dopušten uvoz žita aec plaćanja carine za Dalmaciju i Kvarnerске otroke. Ova odredba, izdana radi ekonomskih prilika ovih dva krajeva, vredi za 4000 metričkih centi kukuruza i 16.000 metričkih centi pšenice i prosa, za Dalmaciju, a za 10.000 metri. centi kukuruza i 4000 metri. centi pšenice i prosa za kvarnerске otroke. Nebi škodljivo nego je da padeće od preke nužde, da se primljena odredba učini za cijelu Istru.

GOSPODARSTVO

Trgovaci ugovori i Dalmacija.

U našem predzadnjem članku iztakli smo zaostanu istinu, kako je naše ribarstvo izloženo milosti i nemilosti nesretne „koke“ i rekli smo, da se je to bilo s toga, što je po sredini bila zloba i neznanje, a to smo i dokazali.

Sad nastaje pitanje, je li pravo da naši ribari plaća krvavi porez državi, a da se ova ni malo ne briga, kako da mu pomogne, da njegov obrt stiti i usavršava?

Za sve druge grane gospodarstva i u svim svojim pokrajinama, izm. Dalmacije, žele se da vlada zauzeti da im pomogne, a za naše pomorsko ribarstvo, kao i da ne mari.

Po službenim podatcima proizlazi, da je lanjske godine bilo upisano u registar brodova za ribanje na Jadranskom moru, bez onih što pripadaju Hrvatskom primorju, 5.721 ribarska ladj. sa 13.573 tonelata i sa 20.931 mornar. Svi ovi plaćaju porez državi za svoj obrt i taj izravan iznosi 57.210 K. A koliko države troši za ribarstvo na godinu? Nešto oko 20.000 K. Ovdje bi nam se moglo primjetiti, da ipak vlasti troši za plate ribarskog nadzornika i ribarskih straža, jer da se ovi izključuju tu radi ribarstva. Ali ipak sve ovo još nam ne pokriva svetu, koju gori navedenoš.

O ribarskim stražama i njihovoj koristi po ribarstvu mi smo pisali u više navratak i danas se ne čemo na pitanje povratiti,

već čemo kao završnu reči u ovoj stvari da ribarske straže kakove su danas, nisu na nikakovu korist ribarstvu, već su tu ko odsećeni stupovi. To su ljudi, koji, da se uzdrže na svom položaju radi nabave pure dječi s voj, moraju kad i kad prijaviti po koji ribarski prekršaj spredne vrijednosti.

Što se tiče nadzornika Lorina i njegova rada, moramo iztaknuti, da uza svu njegovu marljivost i nastojanje, ribarstvo nam nije ni izdaleka na onom stepenu, na kom bi biti moralno. Nije sigurno radi ovoga krivit nadz. Lorina, već neštrim sistem i ljudi, koji neće da znaju za pravo i pravac, koji ne mare za ribarstvo, koji i ne znaju što je ribarstvo, a ipak je njegova sudbina u njihovim rukama.

Praznim šakama nitko ne može, da nista učini, pak tako ni ribarski nadzornik. S toga je tražiti i želiti, da se gospoda jedan put maknu i da shvate ozbiljno, kako se danas cieala Dalmacija i svekoliko Primorje više hrani ribom, nego li mesom, te kako uz današnju fiokserišnu zarazu, moramo još više nego do sada u moru tražiti nuždnu sredstva prehrane. Treba da se obazru i na 12.000 obitelji, koje na Jadrani žive izključivo od ribarstva. Ove obitelji ostavljene su svojoj sudbinu, jer se za njih nitko ne briga, niti je koma za njih stalo, kao da to i nisu stvorio božji, kao da to nisu državni podanici.

Ugledajmo se u primjer susjedne Italije.

Ona ja za sakup svih ribara na Jadransku otvorila ribarsku školu, podigla više tvornica mreža, uredila škole, očistila uvale, snizila namet, podigla razna ribarska društva i bogatim subvencijama uzdržava njihovu glasinu.

A što na protiv radi naša vlada? Gdje je već toliko puta obecana ribarska škola? Gdje su putujući učitelji za ribarstvo? Gdje je već od 10 godina otrog obecana godišnja subvencija od 100.000 K? Gdje jo već toli razbaviti novi ribarski zakon? Gdje je fond za sramobane i izamogle ribare?

Prije se je govorilo: Ne možemo za ribarstvo nista učiniti, jer niste obstrukcije u parlamentu nemamo, promaćemo, glasovana. Nu, sad vidimo zaostanu istinu, a ta je: težko ti ga ribarstvu našemu i sa i-bez proračuna, parlament i obstrukcije. Valjalo bi najprije promjeniti ljudje, a teh onda bi naše ribarstvo nešto dobilo.

Što bi se dakle moralno učiniti da nam se ribarstvo podigne, nije težko odgovoriti, a to je: sve, jer nista učinjeno nije. Nije samo, da mi danas to govorimo, već nam to svedoče mnogobrojni zapisnici sjednica mještinskih ribarskih povjerenstava, oni centralne ribarske komisije, izvještaji koji su na ministarstvu, pak i knjige nadzornika Lorina, koja je za ribarstvo osudiла vlasti, kao što je u svoje doba za gospodarstvo bila osnova svjetnika Zotta.

Ovaj nemar za ribarstvo, ovo nehnajšće tu, možemo reći, najavačnji granu narodnog blagostanja, ne da se ništa opravdati. Vrieme bi bilo, da se gospoda na ministarstvu maknu i da počnu ozbiljno misliti za naše ribarstvo i ribarsku kastu, koja mjesto da svakadan napreduje, eto nazaduje.

Rekli smo, da je ugovor sa Italijom podpisani i da ga za 12 godina treba podnijeti. Za dugo ovo doba talijanski ribar bahaće će se širiti po Jadrani, a hrvatski ribar mora da ko ubogar čuti u kultu prama sunca, jer nema sredstava da nabavi potrebito za ribanje. Filoksera i druge nevolje uništile su njegovo blagostanje na kopnu, čuoči mu ruši ono na moru, a vlasti sve to gleda i mati, pak kako da ovom ribaru sreće ne protne, kako da ne svisne, da mu se ne smrke i da ne bježi s kutnjeg pragu u svjet u najlepšem svjetu mladosti?

Zalostne posljedice zanemarenosti našeg ribarstva i ribarske kaste počela je cutiti i vojnicička vlast sama, što nam je dokazalo tu skoro novacačenje. Bilo je mjesto, gdje se nije prikazalo na novacačenje ni polovica novaka, a gdje su? U Americi, u Australiji, u Transmalu itd. A čiji su to vecinom novi? Primorac-ribara. Na komu će se najviše osvetiti ovo nevoljno stanje našeg ribara mi ovde ne marimo izpitivati, samo znamo, da druge države ne rade kao Austrija, jer one pojme veiku ulogu, koju igraju ribarske škole i ribarska kasta najskoči na ratnu mornaricu, pa zato ribarstvu posvećuju osobitu brigu i nastojanje.

Kažu nam, da je jedan kotarski poljoprivrednik, komu moramo priznati, da ko pravi sin ove zemlje ljubi braču svoju, kad su neki dosli pitati, da im se izda dokaz, da mogu ići po svetu, bolno uzkliknuo: Ako

ovako potraje samo godinu dana, odselit će nam sva mladost, ne čemo imati, tko će ni zemlju obradjavati, ni tko će nas po moru prevoziti.

I doist! Zalost čovjeka-rodoljuba hyata, kod pomici na pusto danomično izseljivanje najboljih radnih sila. A tko je svemu ovome kriv? To smo već bijelodano dokazali u nizu ovih članaka.

NAŠE BRZOJAVKE

Kaštel Stari. 30. Zaključen ponovni izbor trećeg tela na Lecevici. Jednoglasno predano 477 glasova za predloženike naše stranke. Gotovac videće što narod misli nije se prikazao.

Beč. 31. Danas je zadnja sjednica odборa za izbornu reformu, a ujedno i zadnja sjednica parlamenta pred Uskrs.

Budimpešta. 31. Kraljevski Komisar Rudnay doći će na mjesto ministra unutarnjih poslova Kristoffoya.

Beč. 31. Gautsch opričnjava pisanje bečkog lista „Die Woche“ proti odsječnom Šefu Mereyu.

Pri razpravi o Heroldovu predlogu za reviziju ustava češki radikalac Sobotka dozvukao, kako češko državno pravo, nije izgubilo svoju pravnu vrijednost. — Gautsch se pridržava, da u svoje vrieme iznese konkretne prelogove u pitanju revizije ustava.

Romančuk zagovara nacionalnu autonomiju proti pokrajinskoj autonomiji.

Biankini naglašuje, kako su Hrvati odlični protivnici državnog ustrojstva nastalo na temelju prošinske diplome; spominje jude i nevolje, koje je dualistička era naihvaljivala, podržavajući talijansku način uvedeni jezik, otvarajući njemačke i talijanske škole. Izičić, kako bez jakog češkog i hrvatskog kraljevstva monarkija ne će nikad imati nutrijeg mira. Monarkija mora proprijetati federalizmu.

Grössl predlaže zator, razprave. Prinjenko, Pacher, običi govornik contra, izteče njemačko državno pravo. Dazinski, običi govornik pro, zagovara Heroldov predlog. Prešnos predloga odbivena. Za njih su glasovali Česi, Poljaci, Južni Slaveni, Talijanci, konservativci, veliki posjed.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

Pariz. 31. Francuske novine baveće se rezultatima maročke konferencije označuju i moralnim uspjehom Francuzke. — Italija kani nakon maročke konferencije izazvati putanje Tripolisa.

Beč. 31. Szell je ovdje prispio. Izradio je osnovu, po kojoj da se rieši ugarska kriza.

"CROATIA"

osiguravajuća zadruga u Zagrebu,

utemeljena god. 1884.

po občini slob. i kr. zemaljskog glavnog grada Zagreba jedini je domaći osiguravajući zavod.

Ova zadruga, osnovana na uzajamnosti, tom prokušanom i najvećem finansijskom temenu, prima uz vrlo povoljne uvjete sljedeće vrsti osiguranja:

1. Na ljudski život:

- (a) osiguranja glavnice za slučaj doživljivanja i smrti;
- (b) " miraza djevojkama;
- (c) " životnih renta; sve to u raznolikim probitačnim kombinacijama;

2. Protiv štete od požara:

- (a) osiguranja svih vrsti zgrada (kuća, gospodar, zgrada, tvornica);
- (b) " pokretnina (pokućstva, dučanske robe, gospodarskih strojeva, blaga itd.);
- (c) osiguranja poljskih plodina (žita, siena itd.);

3. Osiguranja staklenih ploča protiv razlupanja.

Jamčevna glavnica zadruge 1 milijun Kruna.

Godišnji prihod premija i pristojbi preko 600.000— Kruna.

Listinica obvezu zadružnih članova K 181.383:54.

Posebne pričuve Kruna 220.000—.

Izplaćene odštete u požarnom odjelu Kruna 1.900.000—.

Pobliže obavestili daje

Ravnateljstvo „CROATIE“ u Zagrebu,
Zrinski trg, Berislavićeva ulica br. 2., te povjerenici i zastupnici
po svim većim mjestima u zemlji.

Čudnovat je uspjeh
koji se postizava uporabom najnovijeg
sredstva za kosu
od orahova ekstrakta
Nuisol-a
od BERGMANNA i druga u Dražđanim
i Teschen na/L.,
jer nadmašuje naravnu bojom, koju
daje vlasima i bradi, sve dosadašnje
pronalazke.
Dobiva se u staklenikama po K 2.50
u Drogariji VINKA VUČIĆA
ŠIBENIK.

Štovanom občinstvu prepričujem upotrebljavanje MAGAZINOVE SMREKOVAČE, koja okrepljuje želudac, razgrijava žive, zaustavlja proljev i lieči od groznice, tifusa, hunjavice i t. d.

Samo čista, odlikovana „Smrekovača“ dobiva se kod distilera

RISTA P. MAGAZINA Šibenik (Dalmacija).

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTARNIH SVEĆA U ŠIBENIKU

Svoj k svome! — POZOR! — Svoj k svome!

Čast mi je prepričiti p. n. občinstvu, poštovanom svećenstvu, crkvama, bratovštinama, moju dobru urediju,

TVORNICU VOŠTARNIH SVEĆA.

Kod mene dobit se mogu izvrstne, a već od mnogih priznate u svim veličinama **sveće od pravog pčelinjeg voska**, kao i finog crvenog tamjana.

Skvaka i najmanja naručba p. n. mušterija prima se najspretnije, te se obvezujem obaviti njihove naloge u što kraćem roku, obvezom garantovanjem izrade i uz najpovoljnije uvjete.

S velepoštovanjem

VLADIMIR KULIĆ

Šibenik (Dalmacija) Glavna ulica.

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA

PODRUŽNICA ŠIBENIK

—(Centrala u Dubrovniku i Podružnica u Zadru)—

obavlja sljedeće poslove:

Prima novac u svrhu ukamčivanja na uložnice i blagajničke doznačnice, te uz potvrde na tekući ili na ček račun.

Prenosimo vrednosne papire i ne vrednote u polaranu. Preuzima u svrhu naplate mjenice, naputnice i čekove za našu državu i za inostranstvo.

Daje predujmove na vrednosne papire, zlatni i srebreni novac i robu. Kupuje i prodaje vrednosne papire i vrednote, naročito sve vrste državnih i privatnih srečaka, državnih zadužnica, željezničkih i industrijalnih papira, založnica prioritetskih obveznica, inostranskog novca u papiru, deviza, zlatnog i srebrnog novca naše zemlje i inostranstva.

Unosi izvješće srečaka, zadužnica i dospijele kupone, te nabavlja nove konske arke. Provadja osiguranje proti tečajnom gubitku izričanih srečaka i zadužnica.

Obavlja vinkulaciju i dovinkulaciju svih vrsti vrednosnih papira, polazevičko-ženitbene i sve druge jamicine u vrednostnim papirima, te provadja konverziju.

Izvršuje izplate na svim mjestima naše i drugih država, te izdaje kreditna pisma. Ekskompti mjenice, naputnice i kupon vrednosnih papira. — Prodaje promese za sva vučenja. — Obavlja bezplatnu reviziju svih srečaka naše države i drugih u njoj dozvoljenih. — Osim toga obavljaće i sve ostale transakcije, koje zasjecaju u bankovnu struku, uz najpovoljnije uvjete. Sve potanje obavestivi daje rado usmeno i pisorno.

Hrvatska Vjeresijska Banka (Podružnica Šibenik).

VAŽNO ZA DJECU!

Jedan od najboljih načina, da se **djece sačuvaju zdrava**, da im se **poboljša krv i ojačaju pluća** jest davati im više puta na dan meda, ili sama, ili s kruhom i s mlijekom. — Preporuča se i starima proti nazebam.

Cista naravskog meda po 60 novč. klg. može se dobiti samo kod

Vladimira Kulića.

NAJBOLJE SREDSTVO
ZA NEGOVANJE
USTA I ZUBI.

Glavno sredstvo za Dalmaciju kod gosp. VINKA VUČIĆA Šibenik

LOZE

dalmatinske, navrнуте na američki podlozi, pripravljaju za jesen g. 1906. za okuženo područje.

PEČENKO I DRUG

Komen - Primorsko.

Ciene su:

Narvaci na rupestris monticola	1000 km. K 120
aramon × rupestris b.i.	140
riparia × rupestris	140

Naručuju primaju se do 31. siječnja g. 1906. — Sa naručom zahteva se 20 % kapare.

Tko želi baš svoju lozu, može poslati poštom mladike srednje debeljine.

Ne čitati

samo, već kušati se mora
davno prokušani medicinski

Steckenpferd

od Ilijanov mleka **Sapun**

od BERGMANNA i druga, Dražđani i

Tetčen na/L. od prije poznat pod imenom BERGMANNOVA SAPUNA

od Ilijanov mleka

da se lice oslobodi od sunčanih piege,

da zadobje bijeli tein i rježu boju

Predplatno komad po 80 para
u Drogariji VINKA VUČIĆA ŠIBENIK.

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia.

DIONIČKA GLAVNICA K 8000.000.

Sjediste u TRSTU.

Radnja u ŠIBENIKU.

PRIMISSIMA

CALCIUM CARBID

KOD KUPNJE 100 KILOGRAMA STOJI Kr. 26 franko Šibenik

netto težina (ne brutto za netto)

Novac se salje unaprijed ili uz pouzeće Za velike količine popust uz pogodbu.

PREDSTAVNIK I SKLADIŠTA

FAUSTO INCHIOSTRI — ŠIBENIK.